

“Ne Gerekilyorsa Yapın!”

Suriye’de İşlenen İnsanlığa Karşı Suçlarda Bireysel ve Komuta Sorumluluğu

Özet

Hükümet karşıtı protestoların başladığı 2011 Mart’ından bu yana Suriye güvenlik güçleri 4.000 üzerinde göstericiyi öldürdü, çok daha fazlasını yaraladı ve ülke çapında on binlerce kişiyi gözaltına aldı ve birçoğuna gözaltında işkence yaptı. İnsan Hakları İzleme Örgütü’nün yüzlerce mağdur ve tanık ifadelerine dayanarak kapsamlı olarak belgelediği bu ihlaller sivil halka yönelik yaygın ve sistematik saldırıların bir parçası olarak gerçekleştirildi ve bu nedenle insanlığa karşı suç oluşturuyor.

Bu rapor Suriye ordu komutanları ve istihbarat görevlilerinin bu suçlarla ilgili bireysel ve komuta sorumluluğu konusuna odaklanmaktadır. Rapor hem ordu hem de *muhaberat* olarak bilinen istihbarat birimlerinden ayrılarak saf değiştiren 63 kişiyle yapılan görüşmelere dayanılarak hazırlandı. Bu kişiler İnsan Hakları İzleme Örgütü’ne kendi birimlerinin ihlallerdeki rolünü ve farklı düzeydeki komutanlardan aldıkları emirleri detaylı olarak anlattı. Saf değiştirenler Suriye’nin 14 vilayetinde meydana gelmiş ihlallerle ilgili bilgi verdi. Bu vilayetler Şam, Deraa, Homs, İdlip, Tartus, Der Zor ve Hama.

İnsan Hakları İzleme Örgütü saf değiştiren görevlilerle ayrı ayrı ve derinlemesine görüşmeler yaptı. Bu raporda yer alan ihlaller birçok saf değiştiren tarafından ayrı ayrı anlatıldı ve araştırmacıyı görüştüğü kişilerin söz konusu olaylarla ilgili ilk elden bilgisi olduğu konusunda ikna etmeye yeterli detaylı bilgi verildi. Bazı olaylar görüşülenlerin yeterli detay verememesi nedeniyle raporda yer almadı.

Suriye ordusu ve istihbarat birimlerinden kaçarak saf değiştiren asker ve memurların ifadeleri ihlallerin devlet politikasına uygun olarak gerçekleştirildiği ve Suriye ordusu ve sivil liderliğinin en üst kademelerince emredildiği, izin verildiği veya görmezden gelindiğine dair en ufak bir kuşkuyla yer bırakmamaktadır.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün bulguları ordu komutanları ve istihbarat birimlerindeki görevlilerin keyfi yakalama, dayak ve gözaltında işkence yapılmasının yanı sıra göstericilere yönelik ölümcül güç kullanılmasına (raporda bu tür en az 20 vaka detaylı olarak incelenmiştir) dair doğrudan ve devamlı emir verdiğini gösteriyor. Ayrıca Başkan Beşar Esad ve istihbarat birimlerinin başkanlarını da içeren kıdemli ordu komutanları ve yüksek rütbeli subaylar, astları tarafından gerçekleştirildiğini bildikleri ya da bilmeleri gerektiği ama durdurmak için birşey yapmadıkları ihlaller için de komuta sorumluluğu taşımaktadır.

Suriye yetkilileri defalarca ülkedeki şiddetin sebebinin dış güçlerin kışkırttığı ve sponsor ettiği silahlı terörist çeteler olduğunu iddia etti. İnsan Hakları İzleme Örgütü göstericilerin ve silahlı mahalle timlerinin şiddete başvurduğu bazı olayları belgeledi. Eylül ayından bu yana güvenlik güçlerine yönelik silahlı saldırılarda önemli bir artış oldu. Bunların birçoğunda bazı üst düzey üyelerinin Türkiye'de bulunduğu, kendilerini silahlı muhalif grup ilan eden Özgür Suriye Ordusu sorumluluğu üstlendi. Suriye yetkilileri hükümet karşıtı gösterilerin başladığı Mart ortasından bu yana 1100 üzerinde güvenlik gücü mensubunun öldürüldüğünü iddia ediyor.

Ancak saf değiştirenler ve mahalle savunma gruplarının artan sayıda saldırılarına rağmen, tanık ifadeleri ve ek bilgiler İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün ayaklanmanın başladığı Mart'tan bugüne belgeleyebildiği gösterilerin çoğunluğunun barışçıl olduğuna işaret ediyor. Protestoları bastırmak için konuşlandırılmış olan saf değiştirenlerin bu rapor için verdiği bilgi bu değerlendiremi destekliyor ve yetkililerin göstericileri "silahlı çeteler" ve "terörist" olarak yanlış tanıtmak için ne kadar ileri gittiklerinin altını çiziyor. Ama Homs gibi ağır saldırıya uğramış yerlerde görüldüğü gibi, *şahiba* olarak tanınan hükümet yanlısı milislerin saldırılarına cevaben protesto hareketinin daha fazla bölümünün silahlanma riski var.

Suriye'de insanlığa karşı suçlar işlendiğini gösterir kanıtlar, güvenlik güçleri ve hükümet yanlısı milislerin yaşadığı cezasızlık ortamı ve gerçekleştirdikleri ihallerin birçoğunun doğasının ciddiliği dikkate alındığında, İnsan Hakları İzleme Örgütü BM Güvenlik Konseyi'nin Suriye'yi Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne (UCM) sevk etmesi gerektiğine inanıyor. İnsanlığa karşı işlenen suçlar uluslararası gelenek hukuku uyarınca evrensel yargı yetkisini devreye sokan suçlar olarak değerlendirilir (yani üçüncü ülkelerin ulusal mahkemeleri suç başka bir ülkede, bir yabancının başka bir yabancıya yönelik işlenmiş

olsa bile soruşturma ve yargılama yapabilir). Tüm devletlerin insanlığa karşı suç işleyenleri adalet önüne çıkarma sorumluluğu vardır.

Göstericiler ve Etrafta Bulunanların Öldürülmesi

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün görüştüğü 63 saf değiştiren asker ve memurun tamamı olağan brifingler ve göreve gönderilmeden önce komutanlarının göstericileri durdurmak için “ne gerekiyorsa yapmaları” için devamlı emir (süresiz yürürlükte olan) verdiklerini beyan etti. Özellikle belirtilmediği zamanlarda bile herkesin “ne gerekiyorsa” terimini ölümcül güç kullanma izni olarak anladığını, özellikle de diğer kalabalık kontrol araçları yerine gerçek mermi dağıtıldığı gözönüne alındığında bunun böyle anlaşıldığını söylediler. Örneğin:

- 409. Tabur, 154. Alay, 4. Tümen askeri “Abdullah” iki yüksek rütbeli subayın - **Tuğgeneral Cevdet İbrahim Safi ve Tümgeneral Muhamed Ali Durgam**'ım kendi birimleri Şam merkez ve dışına görevlendirildikleri zaman birliklerine göstericilere ateş açma emri verdiğini söyledi.
- Deraa'daki Hava Kuvvetleri İstihbarat'ta çalışan “Mansur” ise Deraa'daki Hava Kuvvetleri İstihbarat'tan sorumlu komutan **Albay Kusey Mihub**'un birliklerine “göstericileri ne gerekiyorsa yaparak durdurun” emri verdiğini, bu emrin ölümcül güç kullanımını da kapsadığını söyledi.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün görüştüğü saf değiştirenlerin yaklaşık yarısı birliklerinin komutanlarının veya diğer subayların göstericilerin ve etrafta bulunanların üzerine ateş açmalarını emrettiklerini ve bazı durumlarda kendilerinin de bu öldürmelerde yer aldığını söyledi. Saf değiştirenlere göre saldırılar sırasında göstericiler silahsızdı ve güvenlik güçleri için önemli bir tehdit oluşturmuyordu. Örneğin:

- Hava Kuvvetleri İstihbarat'ın Özel Operasyonlar biriminde görev yapmış olan “Hani”, **Albay Süheyl Hassan**'ın 15 Eylül'de Şam'ın Muademiye mahallesindeki bir gösteri sırasında göstericilerin doğrudan üstlerine ateş açmaları emrini verdiğini söyledi.

- 35.Özel Kuvvetler Alayıyla Deraa'ya konuşlandırılmış olan “Amjad”, 25 Nisan'da birliğinin komutanı Tuğgeneral Ramazan Mahmud Ramazan'dan göstericilere ateş açması yönünde doğrudan sözlü emir aldığını söyledi.

İnsan Hakları İzleme Örgütü özel askeri birliklerin ve istihbarat birimlerinin öldürmeler, toplu tutuklamalar işkence ve diğer ihlallerin yapıldığı farklı şehirlerde göstericilere yönelik saldırılara ve kapsamlı askeri operasyonlara katıldığına dair kapsamlı bilgi topladı. Bu raporun ekinde birimlerin yapıları, konuşlandıkları bölgeler, karşıtları iddia edilen ihlaller ve bilinenlerinde yetkili komutan ya da görevlinin adı yer alıyor.

İnsan Hakları İzleme Örgütü daha önce de yüzlerce gösterici, ihlal mağduru ve tanıkların ifadelerine dayanarak ülke çapında göstericilerin yaygın olarak öldürülmesiyle ilgili belgeler toplamış ve bunları yayınlamıştı. Bu rapor için saf değiştirenlerden toplanan kanıtlar daha önce belgelediğimiz olaylardan bazılarını destekliyor. Örneğin 25 Nisan'da Deraa'daki askeri operasyona katılmış olan saf değiştirenlerden bazıları İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün Haziran 2011'de yayınladığı “*Böyle Dehşet Görmedik*” başlıklı raporunda yer alan öldürmeleri doğruladı.

Suriye'nin içinden bağımsız haber geçmeye hükümet kısıtlama koyduğu için öldürülenlerin tam sayısını doğrulamak zor ama Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri 2 Aralık 2011'de sayısı 4.000 üzerinde olarak ifade etti. Öte yandan Suriyeli aktivist ağı olan Yerel Koordinasyon Komiteleri (YKK) ile koordineli çalışan İhlal Belgeleme Merkezi'nin (İBM) 3 Aralık 2011 tarihine kadar yaptığı listedeki sivil ölümlerin sayısı 3.934. Suriye hükümeti ise 1,100 üzerinde güvenlik gücü mensubunun öldürüldüğünü belirtti.

Keyfi Gözaltılar, İşkence ve İnfazlar

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün derlediği bilgilere göre Suriye güvenlik güçleri hükümet karşıtı gösterilerin başladığı Mart 2011'den beri göstericileri keyfi tutuklama ve işkence içeren yaygın bir kampanya yürütmektedir. Bu gözaltı ve kötü muamelelere bazılarının şahsen katıldığı saf değiştiren asker ve memurların sağladığı bilgi bu bulguları doğrulamaktadır.

Saf değiştirenler, ülke çapında mahallelerde yapılan “temizlik” operasyonlarının yanı sıra gösteriler sırasında ve kontrol noktalarında da çok yaygın olarak keyi tutuklamalar

yapıldığını anlattı. Bu tutuklamaların birçoğunun istihbarat görevlilerince gerçekleştiriliği anlaşılıyor; ordu ise yakalamalar sırasında ve tutuklananların nakliyesinde destek sağlıyor.

Gösterilerin başladığı günden bu yana kaç kişinin gözaltına alındığını belgelemek mümkün değil. İBM'nin hazırladığı listede 3 Aralık 2011'e kadar neredeyse 15,500 yakalama belgelenmiş durumda. Gerçek rakamın çok daha yüksek olma olasılığı yüksek. Genel İstihbarat Müdürlüğü'nün Dış İstihbarat bölümündeyken saf değiştiren bir memur İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne, biriminin elindeki verilere göre 14 Temmuz 2011'e kadarki gözaltındaki kişi sayısı 44,350. Protestoların başladığı günden bu yana gözaltına alınıp daha sonra serbest bırakılanların toplam sayısının 100,000 üzerinde olduğunu söyledi.

Saf değiştirenlerin katıldıkları temizlik operasyonlarına dair verdikleri bilgiler büyük bir keyfi gözaltı kampanyasının yürütüldüğü iddialarını destekliyor. Raporda yer alan çok sayıda örnek güvenlik birimlerinin gösterilerden sonra ve farklı illeri kontrol altına aldıktan sonra düzenli olarak yüzlerce, belki de binlerce kişiyi gözaltına aldığını, bunlar arasında çok sayıda çocuk olduğunu gösteriyor. Örneğin:

- 134. Tabur, 18.Tümenle birlikte Talbiseh'te görevlendirilen "Said" Mayıs başında taburun bölgeye gitmesinden sonra istihbarat birimleri ve ordunun hergün baskınlar düzenlediklerini ve "14 --bazen 20 yaşından büyük herkesi, ve bazen yüzlerce kişiyi" tutukladıklarını anlattı. Said ayrıca muhaberat ve ordunun yetki verdiği bu yakalama baskınları sırasında "arsızca yağma yapıldığı" ve dükkanların yakıldığını söyledi.
- 106. Tabur Başkanlık Muhafızlarıyla birlikte Duma'da görevlendirilen korgeneral "Gassan" tümeninin her Cuma gösterisinden sonra kontrol noktalarında, yaşları 15-50 arasında değişen ortalama 50 erkeği gözaltına aldıklarını söyledi.

Saf değiştirenlere göre yakalama esnasında dayak ve diğer kötü muamele yöntemleri düzenli olarak uygulanıyor ve bu ya komutanların emri veya izniyle oluyor ya da görmezden geliniyordu. Gözaltı merkezlerinde çalışan ya da buralara girme yetkisi olanlar İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne gözaltındakilere işkence yaptıklarını veya yapıldığına tanık olduklarını anlattı.

Hem ordudan hem de istihbarat birimlerinden kaçıp saf değiştirenler arasından yakalama operasyonlarına katılmış olanlar, gözaltına aldıkları kişileri hem yakalama hem de gözaltı merkezlerine nakilleri sırasında istisnasız dövdüklerinden söz etti ve bununla ilgili komutanlarından aldıkları özel emirlerin neler olduğunu anlattı.

Görüşülen saf değiştirenlerin çoğu sadece yakalananları çeşitli gözaltı yerlerine ulaştırdıklarını söylemesine rağmen çoğu istihbarat birimlerinde çalışmış olan bazıları bu merkezlerdeki durum hakkında ilk elden bilgileri olduğunu dile getirdi. Bu ifadeler İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün daha önce raporladı gözaltında işkencenin yaygın kullanımını doğruluyor ve sorumlu istihbarat görevlileriyle ilgili ek bilgi sağlıyor.

Suriye'de giderek şiddetlenen göstericileri bastırma operasyonunun en kaygı verici özelliklerinden biri Temmuz başından beri artış gösteren gözaltında ölüm vakaları. Yerel aktivistler 15 Kasım itibarıyla 197 üzerinde gözaltında ölüm vakası belgeledi. İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün görüştüğü üç saf değiştiren kişi şam, Duma ve Bukamel'de gözaltındaki kişilerin işkencede öldürölmesi veya yargısız infaz edilmesiyle ilgili bilgiler verdi. Bir istihbarat görevlisi Haziran başında Askeri İstihbaratın şam'daki Filistin şubesinin soruşturma biriminde bir tutuklunun işkencede ölmesine tanık olduğunu anlattı. Başkanlık Muhafızları'nda görev yapmış olan bir yarbay ise 7 Ağustos 2011 civarında Duma'daki bir kontrol noktasında yakalanan bir kişinin yargısız infaz edildiğine tanıklık ettiğini söyledi. Bukamel'da Irak sınırında görevlendirilmış bir saf değiştirmış asker ise, aralarında birkaç gün önce bir istihbarat birimine teslim olanların da bulunduğu 17 hükümet karşıtı aktivistin cesetlerini gördüğünü belirtti.

Tıbbi Yardıma İzin Verilmemesi

Saf değiştirmış görevlilerin bilgi verdiği konulardan biri de İnsan Hakları İzleme Örgütü ve diğer örgütlerin daha önce yaralı belgelediği kaygı verici bir uygulamaydı: göstericilere tıbbi yardım yapılmasına izin verilmemesi, yaralıları yakalamak için ambulansların kullanılması ve yaralıların istihbarat birimleri ve ordunun kontrolüne geçmiş hastanelerde kötü muamele edilmesi.

Saf değiştirenlerin anlattığı çeşitli örnekler bu ihlallerin silahlı kuvvetler veya istihbarat birimi mensuplarının bireysel fiilleri olmaktan ziyade komutanlarca emredildiği, izin verildiği veya görmezden gelindiği gösteriyor. Anlatımlara göre güvenlik güçleri yaralı

göstericilerden bazılarını doğrudan gözaltı merkezlerine getiriyor ve kötü muamele yapıyorlardı.

Askeri ya da asker kontrolündeki hastanelere getirilen yaralı göstericilere de istihbarat görevlileri ve hastane personelinin kötü muamele yaptığı ve dövdüğünü söylediler. Yaraları ağır ve hemen nakledilmeye izin verilmeyenler, diğer gözaltı merkezlerine transfer edilinceye kadar hastanelerdeki geçici gözaltı merkezlerinde bekletiliyordu.

Yüksek Rütbeli Subayların ve Hükümet Görevlilerinin Komuta Sorumluluğu

Suriye’de işlenen öldürmeler ve diğer suçların doğası, saf değiştiren asker ve memurların göstericilere ateş etme ve kötü muamele yapma emirlerini kimden aldığına dair dile getirdiği çok sayıda ifade ve bu ihlallerin medya ve uluslararası kuruluşlar tarafından yaygın olarak yayınlandığı dikkate alındığında, en üst düzey askeri ve sivil liderliğin bunlardan haberdar olduğu veya olması gerektiğine hükmetmek anlamlıdır. Suriye askeri ve sivil liderliği aynı zamanda bu ihlalleri soruşturmak ve durdurmak için anlamlı herhangi bir adım atmamıştır. Uluslararası hukuka göre, bu nedenle astlarının işlediği ihlallerden sorumludur.

İnsan Hakları İzleme Örgütü’nün topladığı ek bilgiler, göstericilerin şiddetle bastırılmasında Suriye silahlı kuvvetleri komutanı olan Başkan Beşar Esad ve kendine yakın çalışanları ile askeri liderliğin doğrudan bilgisi ve dahil olduğuna işaret ediyor. Örneğin bir istihbarat biriminden kaçarak saf değiştiren bir memur İnsan Hakları İzleme Örgütü’ne koruma olarak katıldığı çok sayıda üst düzey toplantıdan söz etti. Bu toplantılara katılan ve aralarında istihbarat birimleri başkanları ve ordu komutanlarının da bulunduğu kişilerin isimlerini verdi ve çeşitli illerdeki gösterilerle nasıl başedileceğine dair strateji tartışmalarını anlattı. Bu stratejiler arasında kapsamlı önleyici tutuklamalar ve ölümcül güç kullanımı da yer alıyor.

İnsan Hakları İzleme Örgütü bu raporda yer alan olaylarla bağlantılı olarak anılan askeri ve istihbarat görevlilerine ilaveten, en kıdemli subaylar ve istihbarat birimlerinin başkanları dahil tüm komutanların, emirleri altındaki birimlerin işlediği ihlallerdeki komuta sorumluluğu sebebiyle soruşturulması gerektiğine inanıyor. Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü uyarınca cezai sorumluluk hem suçu fiilen işleyen kişi hem de emirleri veren

ve ihlallerden haberi olması gereken ama önlemeyen, bildirmeyen ya da sorumluların yargılanmasını sağlamayan üst düzey subaylar için geçerlidir.

Hukukdışı Emirlerle Uymamanın Sonuçları

Emirlere uymama ve gösterilerle ilgili hükümetin taleplerine karşı koymanın sonuçları ağır oluyor. Saf değiştirenlerden sekizi İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne subaylar ve istihbarat görevlilerinin emirleri yerine getirmeyen askeri personeli öldürdüklerine tanık olduklarını anlattı. Üçü İnsan hakları İzleme Örgütü'ne emirlere uymadıkları veya hükümetin taleplerine itiraz ettikleri için yetkililerce gözaltına alındıklarını söyledi. En az ikisi güvenlik güçlerinin kendilerini dövdüğünü ve işkence yaptığını ifade etti. İnsan hakları İzleme Örgütü'nün görüştüğü diğer saf değiştiren askerler de, askere gitmeden önce ya da izin kullandıkları sırada gösterilere katıldıkları için güvenlik güçlerince gözaltına alınıp işkence gördüklerini söyledi.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün görüştüğü saf değiştirenler güvenlik güçlerinin kendilerini görece kısa süreler için üslerindeki gözaltı merkezlerinde ya da yakındaki bir gözaltı tesisinde alıkoyduklarını söyledi. Tanıklara göre başka saf değiştirenlerse Homs vilayetindeki kötü şöhretli Tadmor askeri hapisanesine gönderildi.

Tadmor'dan bir gardiyan İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne, Ağustos'ta görevinden kaçarak saf değiştirmeye kadar hapisanede yaklaşık 2,500 kişinin tutulduğunu söyledi. Hapisanede önceleri sadece askeri personel varken, Mart'ta protestoların patlak vermesinin ardından giderek daha fazla gösterici ve kaçak getirilmeye başladı. Güvenlik güçleri burada tüm tutukluları dövüyor ve işkence yapıyordu ama gardiyana göre kaçaklara özellikle daha ağır muamele yapılıyordu.

Saf değiştirenler biri, birliğine dönmeye zorlamak için güvenlik güçlerinin yakın bir akrabasını gözaltına aldıklarını söyledi.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün görüştüğü saf değiştirmiş asker ve görevlilerin çoğu emirlere uymadıkları takdirde subaylar ya da istihbarat görevlilerinin kendileri öldüreceklerinden emin olduklarını dile getirdi. Anlatımlarına göre gösterileri bastırmak için yapılan standart operasyonlarda ordu veya istihbarat birimlerindeki askerlik hizmetini yapanlar ön safta duruyorlardı. Onların arkasında duran subay ve istihbarat görevlileriye

emirler verip bu emirlere uyulup uyulmadığını kontrol ediyordu. Birçok durumda subaylar ve istihbarat görevlileri askerleri net bir biçimde emre uymadıkları takdirde öldürmekle tehdit ediyordu.

Saf değiştirenlerin birçoğu emirleri yerine getirmemek için göstericilerin ayaklarına nişan aldıklarını ya da havaya ateş açtıklarını, ancak bazen öldürülmemek için göstericileri vurmak ya da başka tür ihlaller yapmak zorunda kaldıklarını anlattı. Bazıları öldürme emri veren subay ve istihbarat ajanlarına karşı silahlandıklarını söyledi ama birçoğu komutanlarının kendilerine söylendiği gibi “silahlı çeteler” yerine silahsız protestoculara ateş açmaları emri verdiğini fark edince kaçtığını belirtti.

Tavsiyeler

İnsan hakları ihlalleri işlendiğine dair yapılan temelli suçlamalara Suriye hükümetinin yanıtı yetersiz olmuş ve hukuk dışı öldürmeler, işkence, zorla kayıp etme ve keyfi gözaltı gibi suçlar için de olmak üzere bir cezasızlık ikliminin oluşmasını sağlamıştır. İnsan Hakları İzleme Örgütü bu raporda açıklanan ihlallerle ilgili herhangi bir soruşturma ya da kovuşturma yapıldığı bilgisine sahip değildir.

Her ne kadar birçok ülke Suriye'nin şiddet kullanmasını kınamış ve bazıları bunu takiben Suriye hükümetini tutum değiştirmeye zorlamak için adımlar atmışsa da uluslararası topluluk ortak tavır alma konusunda oldukça yavaş davranmaktadır.

Suriye'de insanlığa karşı suçlar işlendiğine, güvenlik güçleri ve hükümet yanlısı milislerin cezasız kaldığına ve ihlallerin birçoğunun ciddiliğine dair kanıtlar dikkate alındığında İnsan Hakları İzleme Örgütü BM Güvenlik Konseyi'nin Suriye'yi Uluslararası Ceza mahkemesine sevk etmesi gerektiğine inanmaktadır. UCM, işlenen suçlarla ilgili en büyük sorumluluğa sahip olanların etkin olarak soruşturulup yargılanması ve Suriye halkına hesap verebilmelerini sağlayacak en yetkin mahkemedir. Güvenlik Konseyi ayrıca devletlerden Suriye hükümetine her türlü askeri satış ve yardımı askıya almalarını ve halen devam eden uluslararası insan hakları hukukunun ağır, yaygın ve sistematik ihlallerine karışmış görevliler hakkında hedefli yaptırımlar uygulamalarını talep etmelidir. İnsan Hakları İzleme Örgütü ayrıca tüm devletlere çağrıda bulunarak, kendi ulusal yasalarına uygun olarak insanlığa karşı suç işleyenleri evrensel yargı yetkisi uyarınca yargı önüne çıkarmalarını istemektedir.

Tavsiyeler

BM Güvenlik Konseyi'ne

- Suriye'den hükümet güçlerinin göstericilere aşırı ve ölümcül güç kullanılması, keyfi gözaltı ve işkence dahil gerçekleştirdiği insan hakları ihlallerini sonlandırmasını talep edin;
- Suriye'deki durumu Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne sevk edin;
- Mart 2011 ortasından beri Suriye'de uluslararası insan hakları hukukunun süregiden ağır, yaygın ve sistematik ihlalinden sorumlu olduğuna dair güvenilir kanıt bulunan görevliler hakkında hedefli yaptırımlar uygulayın ;
- Devletlerden Suriye hükümetine teknik eğitim ve hizmet dahil her tür askeri satış ve yardımı, sağlanacak olan silah ve teknolojinin ağır insan hakları ihlallerinde kullanılacağına dair hakiki bir tehlike bulunduğu gerçeği nedeniyle askıya almalarını talep edin;
- Suriye'nin BM İnsan Hakları Konseyi İnceleme Komisyonu ve Arap Birliği'nce kurulabilecek her tür izleme heyetiyle derhal ve kısıtsız erişim sağlamak dahil tam işbirliği yapmasını talep edin;
- BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri'ni Suriye'de insan haklarının durumu ile ilgili Konsey'e düzenli brifing vermesi için davet edin;
- BM İnceleme Komisyonu'nun Suriye raporundaki sonuçlar ve tavsiyeleri gecikmeden değerlendirmeye alın; ve
- İnsani misyonlar, yabancı gazeteciler ve bağımsız insan hakları örgütlerinin ülkeye girebilmelerinin sağlanmasını talep edin.

Tüm Ülkelere

- Bireysel olarak ya da mümkün olduğunca bölgesel mekanizmalar yoluyla birlikte hareket ederek Mart 2011 ortasından beri Suriye'de uluslararası insan hakları hukukunun süregiden ağır, yaygın ve sistematik ihlalinden sorumlu olduğuna dair güvenilir kanıt bulunan görevliler hakkında hedefli yaptırımlar uygulayın;
- Evrensel yargı yetkisi ilkesi uyarınca ve ulusal yasalarla uyumlu olarak gösterilerin bastırılması fiillerindeki rollerinden kaynaklı ağır suçlar işlemiş olan Suriyeli üst düzey askeri ve sivil liderlerini soruşturun ve yargılayın.

BM Genel Kurulu'na

- Güvenlik Konseyi'nin tıkanması halinde şiddeti kınamak için ek bir karar çıkartın, Suriye'nin BM İnceleme Komisyonu ve Arap Birliği izleme misyonu ile işbirliği yapmasını talep edin ve Güvenlik Konseyi'ni harekete geçmesi için teşvik edin.

BM İnsan Hakları Konseyi ve Üyelerine

- İnsan Hakları Konseyi İnceleme Komisyonu, yeni oluşturulan Suriye özel raportörü, ilgili tematik prosedürler ve İnsan Hakları Yüksek Komiseri aracılığıyla Suriye'deki insan haklarının durumunun izlenmesi ve raporlanmasının devam etmesini destekleyin ve tavsiyelerin gereğini yapın;
- Yaygın insan hakları ihlalleri devam ettiği müddetçe Suriye'deki durumla ilgilenmeye devam edin.

Arap Birliği'ne

- Bireysel olarak ya da mümkün olduğunca bölgesel mekanizmalar yoluyla birlikte hareket ederek Mart 2011 ortasından beri Suriye'de uluslararası insan hakları hukukunun süregiden ağır, yaygın ve sistematik ihlalden sorumlu olduğuna dair güvenilir kanıt bulunan görevliler hakkındaki hedefli yaptırımlara devam edin ve güçlendirin;
- Suriye yetkililerinin gözlemcilere kısıtsız erişim sağlayacağı, bağımsız çalışmalarına izin vereceği ve tanık ve çalışanlarının güvenliklerini garanti altına alacağı bir izleme heyetinin için Suriye'de görev yapması konusunda baskı yapmaya devam edin;
- Bir izleme misyonunun gönderilmesi halinde, geniş yetkiye sahip olmasını, uygun personel ve yeterli kaynağın sağlanması ve BM Genel Sekreteri ve İnsan Hakları Yüksek Komiseri'nden teknik destek istenmesini sağlayın;
- Suriye'ye izleme misyonu gönderilmesi halinde düzenli rapor hazırlanmasını talep edin ve bu raporları kamuoyuyla paylaşın;
- Güvenlik Konseyi'nin, Arap Birliği'nin Suriye'yle ilgili çabalarını destekler nitelikte bir kararı kabul etmesi için çağrıda bulunun.

Türkiye'ye

- Güvenlik Konseyi'nin Suriye için etkin adım atması (yukarıda dile getirilen tavsiyelerdeki gibi) yönündeki talebinize devam edin
- Mart 2011 ortasından beri Suriye'de uluslararası insan hakları hukukunun süregiden ağır, yaygın ve sistematik ihlalden sorumlu olduğuna dair güvenilir kanıt bulunan görevliler hakkındaki hedefli yaptırımlar uygulayın.

Hindistan, Brezilya ve Güney Afrika'ya

- Güvenlik Konseyi'nin Suriye için etkin adım atması (yukarıda dile getirilen tavsiyelerdeki gibi) için destek verin;
- Arap Birliği'nin Suriye'ye gözlemci gönderme çabasını destekleyin ve Suriye yetkililerini böylesi bir izleme misyonunun çalışmalarını koşulsuz olarak kolaylaştırması için teşvik edin.

Rusya ve Çin'e

- Güvenlik Konseyi'nin Suriye için etkin adım atması (yukarıda dile getirilen tavsiyelerdeki gibi) için destek verin;
- Arap Birliği'nin Suriye'ye gözlemci gönderme çabasını destekleyin ve Suriye yetkililerini böylesi bir izleme misyonunun çalışmalarını koşulsuz olarak kolaylaştırması için teşvik edin.
- Suriye hükümetine teknik eğitim ve hizmet dahil her tür askeri satış ve yardımı, sağlanacak olan silah ve teknolojinin ağır insan hakları ihlallerinde kullanılacağına dair hakiki bir tehlike bulunduğu gerçeğini göz önünde bulundurarak askıya alın;
- İkili görüşmelerde Suriye yetkililerinin insan haklarını sistematik olarak ihlal etmesini güçlü bir dille kınayın.

Suriye Hükümeti'ne

- Güvenlik güçlerinin göstericilere ve diğerlerine aşırı ve ölümcül güç kullanmasını derhal sona erdirin; Kaçarak saf değiştirenlerin ailelerinden kişiler dahil zorla kayıp etme, keyfi yakalama ve gözaltı ile işkence uygulamalarına derhal son verin;
- Derhal güvenlik güçlerinin yağmalama ve mülklere zarar vermesini yasaklayan emirler yayınlayın;

- Güvenlik güçlerinin hukuk dışı öldürme, zorla kayıp etme, keyfi yakalama ve gözaltı, işkence, kötü-muamele, yağma ve mülke zarar verme iddialarıyla ilgili vakit geçirmeksizin kapsamlı ve objektif soruşturmalar yürütün ve rütbesi dikkate alınmaksızın uluslararası adil yargılama standartlarına uygun mahkemelerce yargılayın. Cezai soruşturmalarda bu fiillerin işlenmesi için emir veren en üst düzey sorumluya ulaşılmalıdır. Askeri komutanlar ve istihbarat yetkilileri de komuta sorumluluğu doktrini uyarınca emirleri altındaki birimlerin gerçekleştirdikleri ihlallerle ilgili soruşturulmalıdır;
- Haklarında insan hakları ihallerine karıştıklarına dair makul şüphe bulunan güvenlik gücü mensuplarını soruşturma tamamlanıncaya kadar görevden alın;
- Şiddet suçu işlediğine dair haklarında somut kanıt bulunmayan tüm tutukluları koşulsuz serbest bırakın;
- İç güvenlik gücü mensubu, siyasi güvenlik ve gümrük polisi mensuplarının kovuşturulması için Ordu ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanının iznini gerektiren ve bu nedenle güvenlik gücü mensuplarına ceza muafiyeti sağlayan 15 Ocak 1969 tarihli 14. Nolu Kanun Hükmünde Kararnameyi ve 69 No.lu Kanun Hükmünde Kararnameyi iptal edin;
- Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü'nü, İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık dışı ve Onur Kırıcı Muamele ya da Ceza'ya Karşı Sözleşmenin Ek Protokolü'nü ve Zorla Kayıp Edilmeye Karşı Herkesin Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme'yi onaylayın ve iç hukuku bu sözleşmelerle uyumlandırın;
- Hapishane koşullarını gözlemlemek ve kayıp kişilerin aileleriyle bağlantıya geçmelerini sağlamaları için Uluslararası Kızıl Haç Komitesi dahil uluslararası gözlemcilerin gözaltı merkezlerine düzenli ve habersiz ziyaretlerine izin verin;
- BM İnsan Hakları Konseyi İnceleme Komisyonu ve işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı, onur kırıcı muamele ya da ceza sorununa dair özel raportör, yargısız, kısa yoldan ve keyfi infazlara dair özel raportör ve Keyfi Gözaltına Dair Çalışma Grubu gibi diğer insan hakları izleme organlarının gerekli yer ve kişilere erişimine izin verin ve tam bir işbirliği gösterin;
- Arap Birliği gözlemcilerine, uluslararası ve bölgesel basına ve bağımsız gözlemcilere, Suriye'deki gelişmeleri ve insan hakları ihlallerini özgürce izlemesi ve raporlaması için ülkeye kısıtsız erişimine izin verin;
- İnsan Hakları Yüksek Komiseri'yle tam işbirliği yapın. İHYK'nın ülkede bulunmasını derhal kabul edin ve gecikmeden Suriye'ye kısıtsız girişine izin verin;

- Suriye özel raportörünün ülkeye kısıtsız girişimine izin vermek, iletilerine hemen yanıtlamak ve tavsiyelerini hayata geçirmek suretiyle tam işbirliği içinde olun;
- İnsan hakları ihlallerine dair uluslararası incelemelere ve insan hakları ihallerini belgeleyen ve raporlayan uluslararası bağımsız organlarla işbirliği yapan kişilere yönelik herhangi bir misillemeden kaçının.